

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра історії України

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри історії України

_____Олександр ЗАВАЛЬНЮК

26 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ООК 02 ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

для підготовки здобувачів вищої освіти *третього (освітньо-наукового) рівня
вищої освіти*

за освітньо-науковою програмою *Історія та археологія*

спеціальності *В 9 Історія та археологія*

галузі знань *В Культура, мистецтво та гуманітарні науки*

мова навчання *українська*

2025–2026 навчальний рік

Розробники програми: Анатолій ФІЛІНЮК, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України; Маріанна ПЛАХТІЙ, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри політології та філософії.

Ухвалено на засіданні кафедри історії України
Протокол № 16 від 26 серпня 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми _____ Анатолій ФІЛІНЮК

ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Мета вивчення обов'язкового компоненту загальної підготовки. Метою студіювання навчальної дисципліни є забезпечення аспірантів стійкими знаннями про предмет, основні функції і місце філософії науки в системі сучасної освіти та науки, її спрямованості на вивчення внутрішніх механізмів, логіки руху й організації знання, основні підходи, головні концепції, провідні напрями сучасної філософії науки як цілісної, комплексної галузі, що синтезує світоглядно-філософські, гносеологічні, епістемологічні, онтологічні і цивілізаційно-антропологічні аспекти науки, її методологію й соціокультурний вплив, а також про теоретичні основи, головні проблеми технології та організації науково-дослідної діяльності і формування у них умінь й навичок використання теоретичних концепцій і методологічного інструментарію в науково-дослідній роботі й оформлення різних типів історико-археологічних наративів (тези, повідомлення, доповідь, стаття, дисертація).

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	1-й рік	1-й рік
Семестр вивчення	1 семестр	1 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити	3 кредити
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	46	18
Лекційні заняття	20	6
Практичні заняття	-	
Семінарські заняття	26	12
Лабораторні заняття	-	
Самостійна та індивідуальна робота	44	72
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3. Статус дисципліни обов'язковий освітній компонент загальної підготовки

4. Передумови для вивчення дисципліни – навчальна дисципліна вивчається у першому семестрі.

5. Програмні компетентності навчання. Дисципліна сприяє формуванню в аспірантів таких компетентностей:

Інтегральна компетентність.

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері дослідницько-інноваційної і професійної діяльності в галузі історії та археології, що передбачає застосування сучасних теорій, підходів, принципів і методів з історії та археології і професійної практики з обраної спеціальності, та проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Загальні компетентності

ЗК 01 Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері історії та археології на основі системного наукового світогляду і загального культурного кругозору з дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 02. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 03. Здатність до абстрактного і критичного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення й аналізу наукової інформації з різних джерел.

ЗК 04 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 08. Здатність демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності.

ЗК 09. Здатність до безперервного особистісного і професійного розвитку та самовдосконалення.

ЗК 10. Здатність проявляти толерантність та повагу до культурної різноманітності.

ЗК 11. Здатність дотримуватись етики, принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях і науково-педагогічній діяльності.

**Спеціальні (фахові)
компетентності
спеціальності**

СК 06. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері історії та археології і забезпечувати якість виконуваних досліджень та дотримання права інтелектуальної власності.

6. Програмні результати навчання

ПРН 01. Володіти передовими теоретичними, концептуальними та методологічними знаннями, загальним науковим кругозором, необхідним для критичного аналізу та переоцінки наявних знань і професійних практик у сфері вітчизняної, світової історії та археології.

ПРН 02. Розуміти загальні принципи, методи історичних наук, а також фундаментальну, загальнонаукову і конкретно-історичну методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері історії та археології і у викладацькій практиці.

ПРН 03. Мати самостійні дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, розв'язання значущих проблем з історії та археології.

ПРН 04. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з історії та археології, здійснювати критичний аналіз результатів власних досліджень і результатів інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням академічної доброчесності.

ПРН 05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 10. Вміти здійснювати розробку навчально-методичного забезпечення, підготовку та прочитання лекцій; проводити семінарські / практичні заняття, організовувати самостійну і індивідуальну роботу студентів, в межах дисциплін, які вони вивчають, а також оцінювати результати їх навчання із застосуванням методів і технологій, які найкраще відповідають цілям оцінювання, змісту і характеру навчальної дисципліни, її окремих складників.

ПРН 11. Виявляти здатність дотримуватись етики, академічної доброчесності в процесі навчання і науково-дослідної роботи через дотримання принципів чесності, чесною праці та навчання і несприйняття плагіату, списування, несанкціонованого використання чужих напрацювань.

7. Методи навчання: Словесні, наочні методи: лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, мозкова атака, науковою літературою, енциклопедичними та словниковими виданнями, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, створення й демонстрування презентацій; технології дистанційного навчання.

8. **Засоби діагностики результатів навчання:** опитування, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, екзамен, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища MOODLE, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

9. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	ус ьо го	у тому числі				усьо го	у тому числі			
		л	с	лаб	с. та інд. р.		л	с	лаб	с. та інд. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Філософські, сутнісні, законодавчі та нормативно-правові засади організації наукової діяльності:										
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання навчального курсу «Філософія науки та організація наукової діяльності». Філософія науки – чинник осмислення пізнавального, методологічного, соціокультурного аспектів наукової діяльності.	9	2	2		5	9	2			7
Тема 2. Філософсько-методологічні засади наукового пізнання та логіка наукових досліджень.	9	2	4		3	9	2			7
Тема 3. Основні гносеологічні, онтологічні, епістемологічні та цивілізаційно-антропологічні аспекти сучасної науки і наукової діяльності.	9	2	2		5	9		2		7
Тема 4. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів	9	2	2		5	9		2		7

в Україні та формування філософських компетентностей науковця.										
Тема 5. Становище і роль науки в інформаційному суспільстві та її ціннісні виміри. Теоретичні та експериментальні дослідження.	9	2	2		5	9		2		7
Разом за змістовим модулем 1	45	10	12		23	45	4	6		35
Модуль II										
Змістовий модуль 2. Організація і технологія наукової діяльності забезпечення підготовки та захисту дисертаційного дослідження:										
Тема 6. Основні етапи і форми процесу наукового дослідження. Етика та академічна доброчесність наукової роботи.	9	2	2		5	9		2		7
Тема 7. Підготовка до написання дисертації і нагромадження та обробки наукової інформації.	9	2	2		5	9		2		7
Тема 8. Організаційні засади роботи над публікаціями по темі дисертації.	9	2	4		3	9				9
Тема 9. Вимоги до оформлення результатів в рукописі дисертації.	9	2	4		3	9		2		7
Тема 10. Технологія подання та організаційне забезпечення захисту дисертації.	9	2	2		5	9	2			7
Разом за змістовим модулем 2	45	10	14		21	45	2	6		37
Усього годин	90	20	26		44	90	6	12		72

10. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем і здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні питань практичного заняття, виконанні аналітичних завдань. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота. Формою підсумкового контролю є екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Увесь навчальний курс оцінюється в 100 балів. В поточне оцінювання включається: семінарські заняття – 20 балів, модульна контрольна робота – 30 балів, самостійна робота та індивідуальні науково-дослідні завдання – 10 балів, екзамен – 40 балів.

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модулі 1 та 2 (60 балів)				
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота		
Модуль 1. Філософські, сутнісні, законодавчі та нормативно-правові засади організації наукової діяльності:				
10	15	5		
Модуль 2. Організація і технологія наукової діяльності забезпечення підготовки та захисту дисертаційного дослідження				
10	15	5		
20	30	10		

Оцінювання семінарського заняття

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12-бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спроби розповісти суть заданого матеріалу, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного

		характеру; за допомогою викладача робить прості узагальнення. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний певною мірою відтворити його; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає половину навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості узагальнення але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовує термінологію; здатен скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він достатньо вільно застосовує вивчений матеріал; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо- професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; вміє знаходити джерела інформації та

		аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний самостійно вивчити матеріал; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Аспірант має інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. «Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Оцінювання самостійної роботи (5 балів)

Контроль за самостійною роботою відбувається на консультаціях за 5-бальною системою оцінювання. Дозволяється захист питань самостійного опрацювання у формі колоквіуму (усно). Успішно виконана самостійна робота вважається, якщо аспірант отримав рейтинговий бал не менший 60% від загальної кількості балів, виділених на неї, тобто не менше як 3 бали.

5 балів	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; повнота розкриття завдань; розкриття ключових аспектів завдань. Виконані завдання чітко структуровані. Текст не містить граматичних помилок. Матеріал завдань представлено у повній та закінченій формі.
4 бали	Зміст відповідей відповідає проблемам завдань; зміст їх відповідає суті завдань, якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі. Виконані завдання чітко структуровані, текст не містить граматичних помилок. Матеріал завдань частково або не завжди закінчено.
3 бали	Зміст відповідей не зовсім відповідає суті визначеним завданням; відносно якісно і логічно розкритих але не завжди у достатньо повній формі; не повне розкриття ключових питань; не усі питання опрацьовано. У тексті зустрічаються граматичні помилки та неточності. Матеріал завдань частковий або не завжди закінчений.
2–0 балів (не зараховано)	Аспірант допускає грубі помилки при виконанні роботи. Не розуміє сутність її виконання. Не може розкрити та обґрунтувати поставлені питання. Аспірант не здатен захистити виконані завдання.

Оцінювання індивідуальних навчально-дослідних завдань (5 балів)

Індивідуальна науково-дослідна робота з курсу «Філософія науки та організація наукової діяльності» здійснюється шляхом дослідження аспірантом отриманої тематики. Контроль проводиться у формі співбесіди.

ІНДЗ оцінюється максимально у 5 балів, мінімально допустима кількість балів – 3.

Критерії оцінювання ІНДЗ

5 балів	Зміст реферату відповідає обраній для дослідження темі, містить всі необхідні структурні компоненти. Аспірант вийшов на високий рівень теоретичних узагальнень, провів детальний аналіз явищ і процесів на досліджуваному об'єкті. Аспірантом повністю розкритий зміст роботи. На основі проведених досліджень та облікових робіт зроблені ґрунтовні висновки, узагальнення. Аспірант дотримувався плану-графіку виконання і подання на перевірку викладачу.
4 бали	Зміст реферату відповідає обраній для дослідження темі, містить всі необхідні структурні компоненти. У роботі допущені неточності в теоретичному узагальненні матеріалу. На основі проведеного дослідження зроблені висновки. Аспірант не дотримався плану-графіку виконання і подання на перевірку викладачу.
3 бали	Зміст роботи відповідає обраній для дослідження темі, однак відсутній послідовний логічний взаємозв'язок між структурними елементами та алгоритм розв'язання поставленої проблеми. В роботі наявний стислий аналіз явищ і процесів на досліджуваному об'єкті, але прослідковуються проблеми в узагальненні матеріалу. На основі проведених досліджень та облікових робіт не чітко зроблені або й відсутні висновки. Аспірант не дотримався плану-графіку виконання і подання на перевірку викладачу.
2-0 балів (не зараховано)	Робота виконана з грубими порушеннями: відсутня частина необхідних структурних компонентів. Зміст роботи не відповідає обраній для дослідження темі. В роботі наведені дані, що суперечать обраному джерелу. Нерозкритими залишаються поставлені у роботі завдання. Аспірант не дотримався плану-графіку виконання і подання на перевірку викладачу.

Оцінювання модульної контрольної роботи (30 балів)

Після вивчення усього матеріалу здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі (у вигляді відповідей на три питання). До її написання допускаються усі аспіранти. Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається із 3 питань, які оцінюються по 10 балів.

З дисципліни «Філософія науки та організація наукової діяльності» здобувачі пишуть одну модульну контрольну роботу.

Критерії оцінювання МКР

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	9–10 балів	Здобувач вищої освіти у відповідях на питання демонструє глибокі знання, повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповіді на поставлене завдання.
«добре»	7–8 балів	Результати відповідей здобувача вищої освіти відповідають тим самим вимогам, що й для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх.
«задовільно»	6 балів	Відповіді здобувача вищої освіти на питання дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються

		фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	5-0 балів (не зараховано)	Відповіді здобувача вищої освіти на питання не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно «Порядку визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)», зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі). URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі аспірантських наукових робіт.

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- громадська або волонтерська діяльність.

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет екзамену складається з чотирьох питань, кожне з яких оцінюються по 10 балів, загалом за відповіді на екзамені можна отримати від 40 до – 24 балів.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Оцінка	Вимоги
«Відмінно» 40–35 балів	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре» 34–29 балів	Якщо відповідь аспіранта відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки «відмінно», але при цьому аспірант допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Аспірант вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно» 28–24 балів	Якщо аспірант виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять;

	не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно» 23 бали і менше	Якщо аспірант виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Аспірант неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання екзамєну:

Аспіранти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до екзамєну. Вони допускаються до екзамєну після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що аспірант підготувався до екзамєну, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам. Аспірантам, які за екзамєн отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до таблиці відповідності.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзамєнаційна оцінка за національною шкалою
90–100	A (відмінно) Excellent	відмінно
82–89	B (дуже добре)	добре
75–81	C (добре) Good	задовільно
67–74	D (задовільно) Satisfactory	
60–66	E (достатньо) Enough	
35–59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання) Fail	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля) Fail	

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Філософія науки та організація наукової діяльності»:

– кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

– критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

– здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

– здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

– здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

– здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

– якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

– здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

– ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

– відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

– за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

– якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю, не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних і семінарських занять, а також контролю за самостійною та індивідуальною навчально-дослідною роботою використовуються мультимедійна лекційна аудиторія, мультимедійний проєктор, екран для проєктора, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

14. Рекомендована література

Основна література:

1. Дзьобань О. Методологія, організація та технологія наукових досліджень: навч. посіб. для аспір. Київ – Одеса: Фенікс, 2025. 284 с.

2. Дзьобань О. П. Філософія науки : підруч. [ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України»]. Київ; Одеса : Фенікс, 2024. 516 с.

3. Житарюк І. В. Філософія освіти, науки та окремих її галузей. Конспект лекцій: навч. посіб. 2-ге вид., стереотипне. Київ : Вид-во «Людмила», 2022. 620 с.

4. Кислий В. М. Організація наукових досліджень. Суми: Університетська освіта, 1923. 224 с.

5. Філософські проблеми сучасного наукового пізнання: підруч. / [Я. В. Тараров та ін.]. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2023. 350 с.

Додаткова література:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / [Міжн. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова]. Київ : Таксон, 2016. 234 с.

2. Дейнека О. Г., Крихтіна Ю. О., Ковальов А. Ю. Методологія та організація наукових досліджень : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2023. 67 с.

3. Інтелектуальна власність та авторське право: навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / І.М. Чістякова, І.Б. Кривдіна, Д.В. Буряк, В.П. Кубко, О.В. Гегечкорі, Д.Д. Татакі, О.О. Татакі, Т.О. Чернов. Київ: Каравела, 2019. 204 с.

4. Мальська М. П., Пандяк І. Г. Організація наукових досліджень.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 136 с.

5. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.

6. Строкань О. В., Мірошніченко М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: конспект лекцій. Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2021. 152 с.

7. Уведення в науково-педагогічну діяльність: навч. посіб. / [В. В. Іваненко, Г. Г. Кривчик, І. С. Накашидзе]. Дніпро : ЛІРА, 2018. 120 с.

8. Філінюк А. Г. Підготовка та публічна презентація дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії з спеціальності 032 Історія та археологія: методичні поради. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2022. 32 с.

9. Філософія науки і культури: словник / [за ред. Н. Хамітова]. Київ: КНТ, 2024. 437 с.

10. Філософія науки: матеріали для виконання самостійної роботи / [уклад.: Т. В. Кушерець, Н. М. Баранова. 2-ге вид., доповн. і переробл.]. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 232 с.

11. Філософські проблеми сучасного наукового пізнання: підручник для студентів-магістрів усіх спеціальностей і форм навчання. / Я. В. Тараров; О. О. Дольська; Т. М. Дишкант та ін. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2023. 550 с.

12. Яворська Т. І. Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій. Мелітополь : Люкс, 2020. 190 с.

13. Claus P., Marriott J. History. An Introduction to Theory and Method. 3rd Edition. N.p.: Routledge, 2023. 516 p.

14. Johansson L.-G. Philosophy of Science for Scientists. Springer Undergraduate Texts in Philosophy/ New York Dordrecht London, 2025. 257 p.

15. Claus P., Marriott J. History. An Introduction to Theory and Method. 3rd Edition. N.p.: Routledge, 2023. 516 p.

16. Johansson L.-G. Philosophy of Science for Scientists. Springer Undergraduate Texts in Philosophy/ New York Dordrecht London, 2025. 257 p.

Електронні джерела:

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського // URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Сайт Національної Парламентської бібліотеки України URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>

3. Сайт Інституту історії України НАН України. URL: <http://history.org.ua/uk>

4. Сайт Інституту археології НАН України // URL: <https://iananu.org.ua/pro-institut>

5. Сайт Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації // URL: <http://www.uintei.kiev.ua/>
6. Сайт Центрального державного архіву вищих органів влади і управління України // URL: <https://tsdavo.gov.ua>
7. Сайт Центрального державного архіву громадських об'єднань України // URL: <https://tsdahou.archives.gov.ua>
8. Сайт Центрального державного історичного архіву України. м. Київ. URL: <https://cdiak.archives.gov.ua>
9. Сайт Центрального державного історичного архіву України. м. Львів // URL: <https://tsdial.archives.gov.ua>
10. Сайт Державного архіву Хмельницької області // URL: <https://dahmo.gov.ua>.

Ресурси для неформальної освіти:

Learning passport. Platforma edukacyjna. Освітня платформа // URL: <https://poland.learningpassport.org/>
www.coursera.org
www.coursera.org
www.edx.org
www.canvas.net
www.udemy.com
openuped.eu
iversity.org
www.apple.com/education/itunes-u.